

ЛІТЕРАТУРА:

1. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність: Підручник / В. Д. Базилевич. - К. : Знання, 2006. - 431 с.
2. Жилінкова О. В. Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та закордоном: монографія /О. В. Жилінкова. - К.: Юрінком Інтер,2015.
3. Юскаєв В. Б. Інтелектуальна власність: навчальний посібник у двох частинах / В. Б. Юскаєв. - Суми : Видавництво СумДУ, 2010.
4. Коссак В. М., Якубівський І. Є. Право інтелектуальної власності: Підручник / В. М. Коссак, І. Є. Якубівський. - К. : Істина.

Глова В.,

аспірант, Західноукраїнський національний університет

Мадяра К.,

студентка 3-го курсу

юридичного факультету,

Західноукраїнський національний університет

АНАЛІЗ ОФШОРНИХ СХЕМ ТІНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Сьогодні проблема тіньових офшорних операцій набула досить вагомого значення в Україні через те, що туди без вороття вивозять капітали не тільки бізнесу, а й влади. План діяльності щодо детінізації офшорних операцій має бути самостійним шляхом економічного розвитку України.

На цей час Україна займає 16-те місце у світі за масштабами тіньових операцій з капіталом. Причиною такої проблеми є низька якість атмосфери для ведення бізнесу. Відповідно до розрахунків Міністерства

економічного розвитку та торгівлі України обсяг тіньової економіки в Україні за останні 5 років становить від 28 % до 39 % ВВП. [1., с.57]

Зазначений показник розраховується різними методами, які враховують розбіжності між доходами та витратами населення, динамікою готівки в обігу та обсягами виробництва, використанням електроенергії та обсягами виробництва, а також динамікою цін факторів виробництва, готової продукції та рентабельністю виробництва. [2., с. 44]

Офшорні схеми тінізації економіки можуть мати значний вплив на економіку країни. Ці схеми часто використовуються приватними особами та компаніями для приховування своїх статків, ухилення від сплати податків та ведення незаконної діяльності.[4., с.18] Ключові моменти, на які слід звернути увагу при аналізі офшорних схем детінізації економіки:

1. Ухилення від сплати податків: Офшорні схеми часто використовуються для ухилення від сплати податків шляхом приховування доходів та активів на офшорних рахунках. Це позбавляє уряди вкрай необхідних податкових надходжень, що призводить до втрати коштів, які могли б бути використані на державні послуги та розвиток інфраструктури.

2. Відмивання грошей: Офшорні схеми також часто використовуються для відмивання грошей, коли незаконні кошти переміщуються через складні мережі офшорних рахунків для приховування їх походження. Це може мати серйозні наслідки для економіки, оскільки може сприяти злочинній діяльності та підірвати цілісність фінансової системи.

3. Брак прозорості: Офшорні схеми часто працюють в юрисдикціях з нечітким регулюванням і низьким рівнем прозорості, що ускладнює відстеження та регулювання цієї діяльності органами влади. Брак прозорості може призвести до відсутності підзвітності та нагляду, що дозволяє безконтрольно процвітати незаконній діяльності.

4. Економічні викривлення: Використання офшорних схем може спотворювати економічні дані та показники, ускладнюючи для політиків точну оцінку стану економіки. Це може призвести до неправильного розподілу ресурсів і прийняття хибних політичних рішень, які можуть зашкодити загальним економічним показникам країни.

5. Глобальний вплив: Офшорні схеми не обмежуються однією країною і можуть мати глобальні наслідки. Вони можуть сприяти глобальній нерівності, оскільки багаті та впливові використовують ці схеми, щоб уникнути сплати своєї справедливої частки податків, тоді як пересічні громадяни несуть тягар фінансування державних послуг.

З табл. 1 видно, що левову частку «тіні» в економіці України (понад 70 %) становлять офшорні схеми і митні порушення. Щодо порушень, пов'язаних зі спрощеною системою оподаткування, то, незважаючи їх масовість, вони не перевищують і десятої частини тіньового обсягу економіки.[3.123]

Тіньові схеми	Приблизні обсяги			Втрати бюджету		
	млрд. грн.		%	млрд. грн.		%
	в діапазоні	в середньому		в діапазоні	в середньому	
Офшорні схеми	260-320	290	50,1	50-65	57,5	39,3
«Сірий імпорт», контрабанда	80-230	155	26,8	25-70	47,5	32,4
Конвертаційні центри	40-50	45	7,8	12-15	13,5	9,2
«Скрутки»	50-60	55	9,5	10-12	11,0	7,5
Контрафакт	10	10,0	6,8
ФОП замість найму	10	10	1,7	2,5-5	3,8	2,6
Виведення прибутку через псевдопідприємництво фізичних осіб	3-7	5	0,8	0,7-3	1,9	1,3
Заниження оборотів	18-20	19	3,3	1-1,5	1,3	0,9
Всього	461-697	579	100,0	111,2-181,5	146,4	100,0

табл.1

Отже, офшорні схеми тінізації економіки створюють серйозні ризики та виклики для економічного добробуту країни. Вирішення цих проблем вимагає міжнародної співпраці, підвищення прозорості та посилення регуляторних заходів для боротьби з ухиленням від сплати податків, відмиванням грошей та іншою незаконною діяльністю, якій сприяють офшорні схеми. Сьогодні в Україні практично в усіх галузях економічної

діяльності поширена тіньова економіка, яка постійно розвивається, адаптується до змін у оподаткуванні та регулюванні економічних процесів, що відбуваються в країні. Вона створює значні стимули для відтоку ресурсів та робочої сили з офіційного сектора. Тому подолання "тіні" в економіці є однією з найактуальніших проблем сучасного соціально-економічного життя України. Без її вирішення економічна політика як на короткостроковому, так і на довгостроковому вимірах призводить до неефективності, а іноді й до повного провалу. Розповсюдження цього соціально-економічного явища у країні створює великі труднощі для подальшого розвитку національної економіки. У наші дні настанула нагальна потреба у розробці дієвих механізмів для виведення капіталу з "тіні" та легалізації економічних відносин в Україні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бозуленко О. К. Роль офшорної фінансової діяльності у світовій фінансовій системі. Економіст. 2010 р. с. 51–53.
2. Волкова Ю. О. Розвиток офшорних центрів у системі міжнародного бізнесу. Формування ринкових відносин в Україні. 2010 р. с. 43–48.
3. Карлін М. І. Офшорні зони та їх вплив на економіку України. Економічний форум. 2012 р. с. 120–125.
4. Полотенко Д.В. Вільні економічні зони в контексті регулювання економіки Д.В. Полотенко Фінанси України. – 2010 р. с. 18–25.
5. Предборський В.А. Детінізація економіки в контексті трансформаційних процесів. Питання теорії та методології: монографія В.А. Предборський 2005 р. с. 61.